

Hallinnon tutkimuksen kaksikymmentä kunnian vuotta - Mitä hallinnon tutkimuksen tulisi olla isona?

KUN KAIKKI ALKOI

Hallinnon tutkimuksen seura on päässyt onnellisesti nuoren aikuisuuden ikään. Tänä vuonna, viikko vapun jälkeen, jolloin seuran perustamiskokouksesta on kulunut aikaa kaksikymmentä vuotta. Hallinnon tutkimus-lehdelläkin käynnistyy kahdeskymmenes vuosikerta.

Kun seuran ensimmäinen puheenjohtaja ja Hallinnon tutkimus-lehden ensimmäinen päätoimittaja Juha Vartola aloitti vuonna 1982 ensimmäisen pääkirjoituksen, hän teki sen seuraavalla otsikolla:

Hallinnon tutkimus ja hallinnon tutkimuksen seura – Miksi?

Vartolan esittämänä perusajatuksena oli, että kasvava tutkimusalue vaatii yhteenkokoavan yhdistyksen ja julkaisun. Tutkimusalueen seuraaminen oli käynyt vaikeaksi, koska tutkijoilla ei ollut yhteistä foorumia keskusteluun. Tutkijat toimivat omissa yhteisöissään vailla yhteyttä toisiinsa. Seuran perustamisen taustalla oli ajatus edistää hallinnon tutkimusta Suomessa sekä osallistua kansainväliseen yhteistoimintaan.

Kaksikymmentä vuotta on ikä, jolloin pakolliset perustiedot on hankittu ja suuntana on tulevaisuus. On aika elämän strategisille valinnoille. Tällaisena näkisin hallinnon tutkimuksen haasteen. Alan tutkimuksella tulee olla oma fooruminsa. Se ei ole kyseenalaistettavissa. Sen sijaan on olisi nyt kysyttävä, mitä me haluamme olla isona. Uusiksi haasteiksi kävisi vaikkapa seuraavankaltaiset tavoitteet:

1. Tarvitaan aktiivista hallinnon tutkimusta esiin nostava identiteetti
2. Tarvitaan yhteistyötä, joka auttaa kehittämään omaperistä suomalaista hallinnon tutkimusta
3. Tarvitaan hallinnon kansainvälistymiseen liittyvää yhteistyötä

Tälläkin pääkirjoituksella haluan herätellä keskustelua suomalaisen hallinnon tutkimuksen yhteisistä haasteista. Oleellista on, että hallinnon tutkimuksessa löydetään yhteiset päämäärät ja lähdetään toimimaan voimakkaasti niiden saavuttamiseksi.

TARVE AKTIIVISELLE HALLINNON TUTKIMUKSELLE

Hallinnon tutkimus-lehden historian ensimmäisessä pääkirjoituksessa Juha Vartola kiinnitti huomiota siihen, että hallinnon tutkimuksen seuran uhkana

voi olla identiteetin puuttuminen. Tämä on seurausta seuran pyrkimyksestä koota tutkijoita riippumatta siitä, mitä tieteenalaa tai minkätyyppistä organisaatiota he edustavat.

Nähdäkseni hallinnon tutkimus on ainakin väljässä mielessä löytänyt identiteetin. Sen sijaan hallinnon tutkimuksen historia on osoittanut, että uhka identiteetille ei ole ulkoinen vaan sisäinen.

Hallinnon tutkimuksen sisällä ja sen keskeisellä ydinalueella hallintotieteissä, on tapahtunut eriytymistä. On tullut talouteen, sosiaali- ja terveysalaan- ja turvallisuusalaan liittyvää hallinnon tutkimusta. Jotenkin on tuntunut siltä, ettei eriytymiseen liittyvä tieteen kasvu ole koitunut riittävästi hallinnon tieteellistä ajattelua koskevan tiedonmuodostuksen hyväksi vaan eri aloja tutkivat tieteenalojen edustajat keskustelevat alan peruskysymyksistä yhteisesti yhä vähemmän.

Hajaantuminen on uhka identiteetille myös siksi, että hallinnon tutkijat tekevät työtään hyvin voimakkaasti erityiskysymysten parissa. Tämä ei ole sinällään ongelma. Pulmat liittyvät pikemminkin siihen, ettei hallinnon tutkimusta koskeviin peruspohdintoihin ole riittävästi voimavaroja. Esimerkiksi alan oppikirjoja on liian vähän. Myös hallinnon tutkimuksen identiteettiä analysoiva väitöskirja odottaa tuloaan.

Eriytymisen myötä tutkijat eivät seuraa toistensa töitä eivätkä ole riittävästi kiinnostuneita toistensa aikaansaannoksista. Toisten tekemä tutkimus ei välttämättä palvele omaa työtä. Seuraamattomuudella on seurauksensa. Keskinäinen arvostus ei ole riittävä. Hallinnon tutkimuksen haaste onkin, miten nostaa esiin aktiivisia, tieteen eteen hyvää työtä tekeviä henkilöitä, joita onneksi vielä löytyy.

TARVE OMAPERÄISELLE TUTKIMUKSELLE

Suomalainen hallinnon tutkimus, kuten muukin sosiaalitieteellinen tutkimus, on paljolti kopioivaa ja reagoivaa. Monet tutkimukselliset innovaatiot maamme hallinnon tutkimukseen tulevat siitä, että esittelemme, mitä muualla on tehty ja mietimme, miten sitä voisi soveltaa Suomen hallinnon oloihin. Reagoivuuden mukaisesti tutkimuksissa monesti lähinnä arvioidaan hallinnossa sovellettavia innovaatioita, kuten tiimejä tai tulosohjausta.

Hallinnon tutkijoiden keskuudessa olisi mietittävä, miten voisimme tukea uusien ideoiden syntymistä. Nähdäkseni tarvitaan ensinnäkin vahva perustutkimusta tuottava hallinnon tutkijoiden verkosto, joka toimii avoimuuden periaatteella.¹ Perustutkimuksella luodaan edellytyksiä löytää kehiteltävissä olevia ideoita. Verkosto takaa riittävän volyymin, jossa eri tutkijoiden saavutukset tukevat toisiaan. Avoimuus auttaa myös keskinäistä kehittymistä.

Hallinnon tutkimuksen piirissä tulisi siis ottaa huolenaiheeksi tieteenalan yhteinen kehittäminen. Yhteinen tavoite olisi myös pyrkimys vaikuttaa siihen, että tutkimusrahaa suunnattaisiin uuden kehittelyyn, eikä pelkästään toteutuneen arviointiin.

TARVE KANSAINVÄLISYYDEN TUKEMISELLE

Suomalainen kansainvälinen hallinnon tutkimus odottaa vielä läpimurtoaan. Meillä ei ole johtavaa alan keskustelua eteenpäinvievää ”tähteä.”

Kansainvälistymisessäkin keskeisenä voimavarana on paitsi osaaminen niin myös verkostoituminen. Tässäkin suhteessa on vielä tehtävää. Meillä on vielä perinnettä, jossa monet pitävät luomiaan suhteita omana pääomanaan. Kuitenkin nimenomaisesti tukemalla ja auttamalla, saattamalla esimerkiksi yhteen samoista asioista kiinnostuneita henkilöitä, voitaisiin tukea tutkimuksen edistymistä.

Yleensä auttamishalu synnyttää lisäksi auttamishalua. Epäitsekkyys koituu parhaaksi pääomaksi. Tässäkin on suomalaisen hallinnon tutkimuksen oivaltamisen paikka.

Jari Stenvall

1 Kiitän inspiraatiosta asian pohtimiseen HTT Risto Harisaloa ja HTT Jarmo Vakkuria.